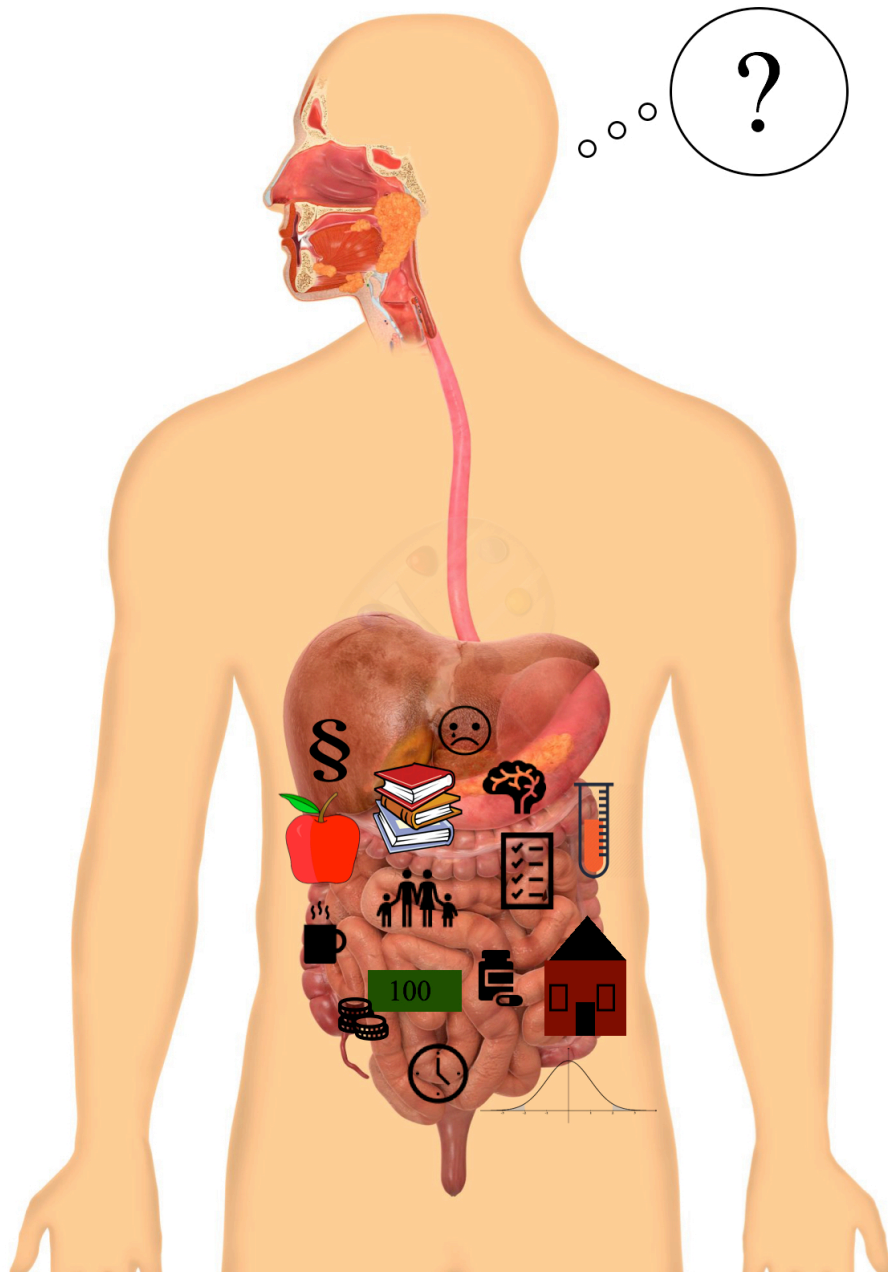

Irritating bowels

Exploring the constitution and management of ambiguous gut trouble in the Danish specialized healthcare system

Camilla Brændstrup Laursen

Irritating bowels

Exploring the constitution and management of ambiguous gut trouble in the Danish specialized healthcare system

MA-thesis in Medical Anthropology, part of the 4+4 PhD programme

Camilla Brændstrup Laursen
PhD student at the Department of Anthropology,
School of Culture and Society, Aarhus University

Supervised by Associate Professor Rikke Sand Andersen,
Department of Anthropology & Department of Public Health, AU

June 2018

Keystrokes: 191.589

Dansk resumé

Irriterende tarme: En udforskning af konstitueringer og håndteringer af diffuse maveproblemer i det danske specialiserede sundhedsvæsen

Maveproblemer er et hyppigt fænomen i Danmark, hvor cirka 11-16 % af befolkningen døjer med irriteret tarm (IBS), en lidelse defineret ved medicinsk uforklarede mavesmerter og uregelmæssige afføringsmønstre. Lægevidenskaben kender for nuværende hverken årsag(er) eller kur(e) til IBS, som ofte betegnes som en funktionel lidelse. IBS er kendt for at udfordre såvel patienter som sundhedsprofessionelle og samfund. Dette antropologiske speciale undersøger, hvordan maveproblemer udøves, teoretiseres og håndteres, når medicinske forklaringer ikke ligger lige for. Det udforsker, hvordan IBS kan forstås og konceptualiseres som et biosocialt fænomen som udgør et komplekst problem i en nutidig, dansk kontekst, særligt for det specialiserede sundhedsvæsen. Specialet er baseret på 10 måneders etnografisk feltarbejde i og omkring to klinikker for mavetarmsygdomme. Jeg har fulgt de sundhedsprofessionelles daglige arbejde samt deres interaktioner med hinanden og patienterne. Herudover har jeg fulgt 18 mennesker med maveproblemer i deres hverdagsliv og forløb i sundhedsvæsenet.

Gennem specialet beskriver jeg mødet mellem et specialiseret sundhedsvæsen og personer med diffuse maveproblemer, samt hvad der karakteriserer IBS som lidelse og diagnose og hvorfor den kan siges at være en udfordring. Jeg argumenterer for, at forskelligartede antropologiske teorier er nødvendige for at indfange det komplekse fænomen og problem, som jeg undersøger. Disse teorier indtænker biomedicinske vidensformer, historiske klassifikationer, praktiske omstændigheder i klinikkerne, praktiske udøvelser af sygdom, samspil mellem biologi og sociale omstændigheder, samt pragmatiske tilgange til håndteringen af usikkerhed.

Analysen starter med at tage udgangspunkt i maveproblemer og viser, hvordan de bliver sorteret i overensstemmelse med forskellige opfattelser og udøvelser af, hvad der er sygt og normalt. Herefter beskriver jeg, hvordan IBS-diagnosens historie er præget af klassifikationsbesvær og hvordan den i dag stilles forskelligt af læger, som er mere eller mindre tilbøjelige til at bruge den. Jeg argumenterer for, at historien om IBS som en udelukkelses- og hysterilignende diagnose stadig dukker op, når diagnosen stilles i dag.

Endelig viser jeg, hvordan IBS opleves og håndteres forskelligt af de, som har fået diagnosen, og hvordan de samtænker biologi og livsomstændigheder i deres teorier om maveproblemerne. Jeg argumenterer for, at IBS håndteres i et eksperimentarium, hvor forskellige behandlingsmuligheder prøves af som et resultat af usikkerheden om, hvad IBS egentlig er, og jeg diskuterer, hvordan og hvorfor mennesker diagnosticeret med IBS kan siges at befinde sig i en tilstand af konstant hvileløshed.

Overordnet tegner specialet et billede af IBS som et flydende fænomen med mange ansigter – eller måske endda som væsensforskellige fænomener, som er svært/svære at håndtere.